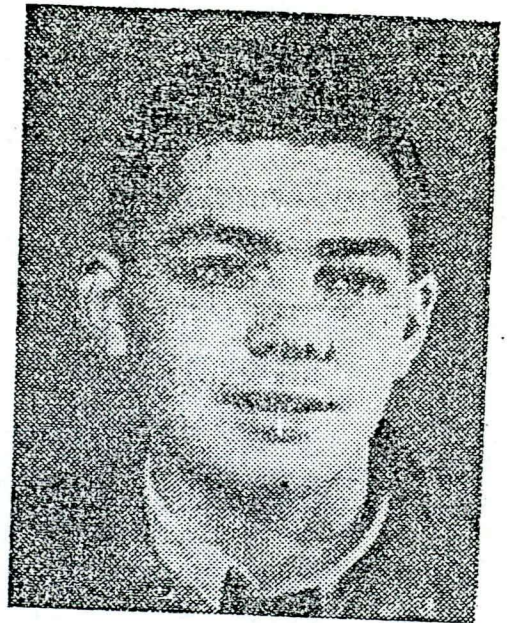

קושיק יעקב

בן יצחק ואסתר. נולד בי"ג באייר תרפ"ט (23 במאי 1929) בירושלים. למד בבית הספר "תחכמוני" ובגימנסיה העברית. חבר תנועת הנוער "עקיבא". עם סיימו את הגימנסיה הצטרף למשטרת הישובים העבריים והשתתף במבצעים שונים בתקופת המאבק, כגון העלאת מעפילים, פיצוץ גשרים וכדו'. כתום שנת השירות נרשם באוניברסיטה העברית ונתכוון ללמוד מתמטיקה ופיסיקה, אך עם

הכרזת עצרת "האומות המאוחדות" ביום 29 בנובמבר 1947, התגייס לשירות והשתתף בקרבות רבים בסביבת ירושלים. עם קריאה לעזרה מגוש עציון הנצור צורף למחלקה הנבחרת של ה"ל"ה אשר נשלחה לשם ונפל עמהם בהרי חברון ביום 16.1.1948. הובא לקבר-אחים עם ה"ל"ה בכפר-עציון, ואחרי שנה ומחצה הועלו עצמותיו, עם עצמות כל חללי גוש עציון, למנותת-עולמים להר-הרצל בירושלים ביום כ"ה במרחשון תש"י (17.11.1949).

כְּתָם וְרָדִי

זוהי הדרך בשבילה התכוננתי,
לשום לה פעמי בתוגת-תפארת;
ומה-טוב שסוף-סוף רגלי זה צועדות,
ומה-טוב שסוף-סוף אין דרך אחרת.

ומה-טוב שאין לי כופת ותופס,
לא עתיד בריא, אין לבב לי חרד;
לא אשה לי, לא בית, ואין לי גם כרם.
ואין לי על מי ועל מה להתחרט.

זה אשים לדרך פעמי הנסתרות
בהמלת-הידידים משתנעה ועולה,
ולא לחיי אשה תספנה את דמעותי,
אך גופת אמתי - האדמה הגדולה.

שרירי הכמושים ישתרנו בי לזיקים,
זיו מות בעיני ובכלבי מליונים,
ושקיעות של שמשות מנדבות זהבן -

על שפתי שם מגוש-חלב הנונה בצדיקים,
ושם על ערבות שלג כי אפל מלא-אונים -
אין דבר! כְּתָם-דָּם הוא, אדם על לבן.

אייר תש"ה.

אידי לית-השטן

הכפר בית-עלמין מארר,
ושתיקה ארוכה בבור,
ממעל החונה תסתלסל
(כבר מלאה כרסה בשר-אדם)
ופלאות אביבים נאור.

השמש במלא הדרו;
נתבקעו ארבות-ההוד;
ופרח על פרח מעגב
(הדם לשד-אתהבה משפר):
הדוני, ושקיני במאד.

מסביב חללים מרקיבים,
מתנננים, מצטחנים בחם
ואדמת גיא-קטל נרדמה
(הוי, זונה בת זונה ארוכה!)
ותעפל פגריה בתלום.

ועל פרח מלכלך בדמים
אט תצנח לה דבורה ממרום,
מה מוזר! תשמומם, תזמזם
(הוי, שכנית החיים סוררה!)
ותמץ חררה של דם.

אייר תש"ה.

עתידי

צוענית נחשה לי בקסמיה,
חקרה בתני כף-ידי -
ככל העתיד צפון בחבד;
ניהי הנגלה נדוע לידידי.

מורי תאר לי על לוח עגל
חוג העולם - מעגל הדורות -
ועליו אני נקדה בודדה,
קטע-חיים אפל, חסר אורות.

סוכב אני בו מאין תכלית.
רק קמעה אטע קדימה
ונסתרה דרכי בפתול המחונה
מני אהלך: רגע, לא אדע עמי מה...

עודני מתלבט בין שתי השגות...
ידעתי מנחה תמיד יחסר -
ואני מבצעדיו כסומא בארבתו
יתעמעוני הנחש והדמיון על המקור.

סיון תש"ח.

מָחָר

עוד יבוא בן-גילי הרם והנשא,
עוד יזרע פה שירי שלשיר לא הספקתי,
ואין לו תפיסה -
ואני לא אהיה ולבבי כבר שותק,
מתכונן ושותק.

עוד יצחק פה חנור בצחוק בלי-מצרים,
עוד תשגע פה עלמה ותמתיק ושיקות
על לבות גברים -
ואני לא אהיה ושפתי קן-רמה,
קן מות ורמה.

עוד ימס השלג ויבשרו השחקים,
עוד ירוץ, יתהוללו פה שחר וחיים
בנחל, בכרקים -
ואנכי, כבר מוטל מתנון ונשכח
ועל גל יחרשו.

עוד ינעים הסהר וזמירות עוד יהל,
עוד ילהט פה אותו הצער היקר
ששמו עם ישראל -
ואני לא אהיה, ומחי כבר ריק אז.
רקוב וריק אז.

סיון הש"ה.

הַרְהוּרִים בְּלִי סֶדֶר

אהה, אלהים, אללי!
מראות יבעתוני -
ואני דל, זעיר מכדי
הכיל תעמועי אדם.

חנני, אלהים, השכיחני דבר,
כי אין מעטה
אשר יעלטני מראות אימים,
קטנו אנרופי מהסתיר עיני.

כשל כח הסבל - נפלתי בדרךכי,
והנה נגלה לעיני הרע הגוהר עלי
ואחזק (נזכרתי במשנת ילדותי):
"גופל וגלוי-עינים!"

אסון פללתי בלבי כי יארע.
כלום לא תמוט תבל?
- אף אהה, הפל שוקט, בוטח!
... רק בנפשי היגון.

ותיחדה צרתי לי.
נגעי איש איש ללבבו.
- מי אמר: אחים לצרה?
אף הוגה ריק ובטל הגהו!

וצמרמרת עברתני.
"אני כושל! הקימוני!"
- הרע קם לצחק בפני
בצחוק גורל - בן-תמותה מר.

קפאתי ...
הלא יחשב לי הדבר לעוון?
- לא אמיץ רוח הנני!
תקפוני מחזות ולא אדע
הנגלו במציאות ואם בתלום? ..
ירושלים, תש"ו.

שִׁיר־הַמָּסָע

אנו שרים -
לשמים ולארצי לה.
בידינו מגן נרמח.
להט הקרב בלבבותינו,
חלוצי העם הננו!

אנו צועדים -
בישימון, בקר, בשפלה.
במדבר גופנו בלה,
פנינו כסור רב יזע ...
אנה המסע, חבר, התדע?

ירושלים, י"ז שבט - ר' אדר א' תש"ו.

יעקב קוטיק

יעקב

(מדברי אביו)

מילדותו גילה יעקב נטיה לכתיבה וכבר בכיתה ג' החל להשתתף בעתון בית-הספר 'חברינו'. בסיפוריו באו לידי ביטוי אהבה וחמלה לחי, הערצה לאישים שעשו להדברת המות והמחלות; ולעומת זאת שנאה ובחילה לאויבי האנושות, כגון היטלר ודומיו.

יעקב גם אהב לצייר, ואחד מציוריו הרבים, המתאר את נבואתו של יחזקאל, עודנו תלוי בגימנסיה.

במלאת לו ארבע-עשרה שנה קרה אסון בכיתתו: בשעת טיול לשרון התפוצצה פצצה בין התלמידים, ארבעה נהרגו ואחדים נפצעו. המאורע זעזע אותו עד מאוד, אף-על-פי-כן לא אבד לו קור-רוחו. ביומנו רשם על כך בין השאר: 'אין להאשים את המדריכים, אולם יש לעמוד על העובדה המעציבה שהמדריך לא ידע להבחין בסכנת הפגז'... בספר 'מצבה' שהוצא לזכרם של הארבעה, כתב דברי הערכה על חברו מלכיאל חיות, 'הרציני והנבון, בעל התפיסה המהירה וההומור' — כי אכן מצא במלכיאל תכונותיו הוא.

היה ער לכל דבר ציבורי, לאומי, ולא היה נרתע מסכנה. ביום הכיפורים תש"ד ירד אל הכותל המערבי, כדי להשתתף בהפגנה הדתית הבלתי-ליגאלית של תקיעת השופר ושירת 'התקוה'. הוא נאסר יחד עם חבריו והובל ל'קישלה'. ביומנו ציין: 'צעדתי כפושע, מוקף משני הצדדים שוטרים בריטיים'...

הוא רחש הערצה עמוקה להתישבות העובדת. בחופשת הקיץ שנת תש"ד נסע לכפר-וארבורג לבן-דודו, לעזור לו בעבודת המשק, ולאחר מכן כתב, שלמד להכיר את המשק החקלאי והוא רואה את עצמו מתאים לו 'הן בגוף והן ברוח'...

בחודש יולי 1945 יצא לשפיים, מטעם הגימנסיה, לחודש עבודה, והעבודה בקטיף השביעה אותו רצון.

לשנת השירות נשלח כנוטר לבית-השיטה ומשם היה יוצא לשמירה על בריכות הדגים במסילות. כשהיה בא מדי פעם לחופשה הביתה וההורים שאלוהו לסיבת קימוצו בדיבור, ענה: 'למדתי את תורת השתיקה מהדגים שאני שומר עליהם'. בטירת-צבי בילה רק שבועיים ולפני סיום השנה יצא לטיול בגליל העליון והתחתון, ולסיור מטעם חי"ש. היה עולה הרים ויורד גבעות, מתפעל מהנוף ומצלמו.

הוא הוקיר את הדת, והרגשה עילאית אפפה אותו כאשר נשלח בשנת השירות שלו ממסילות לעזרת טירת-צבי. המזכרת היחידה ששמר לו היתה 'קאפעלע' (כיפה) סרוג, מלאכת יד.

יעקב קוטיק

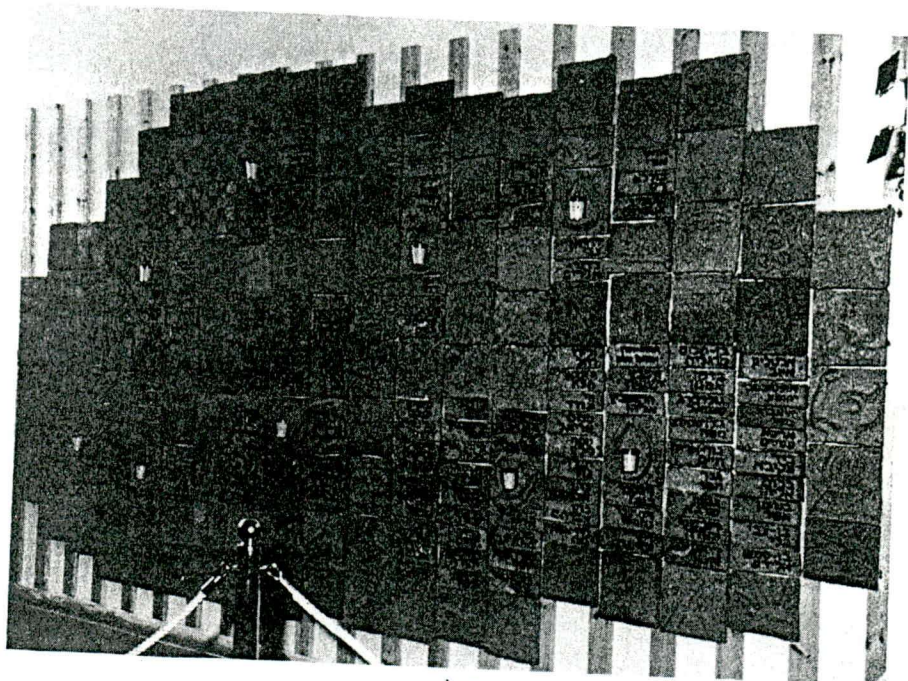
נולד ביי"ג אייר תרפ"ט (23 במאי 1929) בירושלים. למד בבית-הספר 'תחכמוני' ובגימנסיה העברית. נמנה עם תנועת-הנוער 'עקיבא'. הצטרף למשטרת הישובים העבריים והשתתף במיבצעים שונים בתקופת 'המאבק'. כתום שנת השירות נרשם באוניברסיטה העברית ונתכונן ללמוד מתימטיקה ופיסיקה, אך עדימהרה נקרא לשירות אשר בו מסר את חייו. בן שמונה-עשרה שנה היה בנפלו.

הדאגה ליקרים לו היתה טבועה באופיינו ומרחוק היה שולח את אזהרותיו. במכתבו מאפריל 1947: '... ביחס למצב בעיר, אצלכם, חששתי מאוד שימי מצור קשים נכוננו לכם, ועודני חושש, וודאי גם אתם. אנא שמרו על עצמכם'...

באבגוסט 1947, בגמר שנת השירות, נרשם באוניברסיטה העברית בפאקולטה למדעי הטבע (פיסיקה ומתימטיקה). בארגון 'עקיבא', קן ירושלים, היה עורך עתון-קיר ומרצה כל ליל שבת על נושאים תנ"כיים.

שבוע אחרי הכרות האומות המאוחדות כבר עמד לשירות העם ולצו מפקדיו. יומיים לפני פעולתו האחרונה בא הביתה ללילה אחד, גילה לאב את מספר הטלפון של העמדה והוסיף: 'אם יש לכם צורך דחוף בקריאה טלפונית השתמשו בו, אך אל-נא תרשמו אותו, תזכרוהו בעל-פה'...

תלמידי הגימנסיה שנפלו
במלחמת השיחרור

לוח הזכרון לבוגרי הגימנסיה שנפלו במערכות ישראל

אתה מסור מכה גליל
גם כשם זה הויציא אלך

155

זכרון

קוטיק יעקב

נולד ב-23.5.1929 בירושלים.
השתתף בקרבות רבים בסבי-
בת ירושלים. צורף לקבוצת
הל"ה שנחלצה לעזרת גוש-
עציון ועמה נפל בה' בשבט
תש"ח.

004

הגימנסיה העברית בירושלים
תיכון עירוני א' ע"ש יצחק בן-צבי

ספר יובל

ה'75

תרס"ט-תשמ"ד

כרך שני

ירושלים תשמ"ה

הוועדה המיוחדת לבדיקת הזכרון

תאריך הישיבה

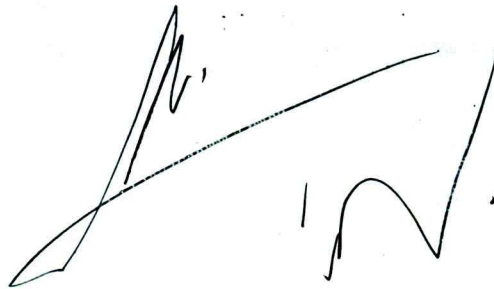
נובר הועדה:

קאמפיון ויזקד קאלמא'ה
אמא: אמא - ג'ה ז'ה האמא 7

סיכום הדיון וההחלטה:

30/8/93

אמא

1

יעקב קוטיק

נולד ב"ג אייר תרפ"ט (23 במאי 1929) בירושלים. למד בבית-הספר 'תחמוגני' ובגימנסיה העברית. נמנה עם תנועת-הנוער 'עקיבא'. הצטרף למשטרת הישועים העבריים והשתתף במיבצעים שונים בתקופת 'המאבק'. כתום שנת השירות נרשם באוניברסיטה העברית ונתכוון ללמוד מתימטיקה ופיסיקה, אך עדימהרה נקרא לשירות אשר בו מסר את חייו. בן שמונה עשרה שנה היה בנפלו.

יעקב קוטיק

יעקב

(מדברי אביו)

מילדותו גילה יעקב נטייה לכתיבה וכבר בכיתה ג' החל להשתתף בעתון בית-הספר 'חברינו'. בסיפוריו באו לידי ביטוי אהבה וחמלה לחי, הערצה לאישים שעשו להדברת המות והמחלות; ולעומת זאת שנאה ובחילה לאויבי האנושות, כגון היטלר ודומיו.

יעקב גם אהב לצייר, ואחד מציוריו הרבים, המתאר את נבואתו של יחזקאל, עודנו תלוי בגימנסיה.

במלאת לו ארבע-עשרה שנה קרה אסון בכיתתו: בשעת טיול לשרון התפוצצה פצצה בין התלמידים, ארבעה נהרגו ואחדים נפצעו. המאורע זעזע אותו עד מאוד, אף-על-פי-כן לא אבד לו קור-רוחו. ביומנו רשם על כך בין השאר: 'אין להאשים את המדריכים, אולם יש לעמוד על העובדה המעציבה שהמדריך לא ידע להבחין בסכנת הפגז... בספר 'מצבה' שהוצא לזכרם של הארבעה, כתב דברי הערכה על חברו מלכיאל חיות, 'הרציני והנבון, בעל התפיסה המהירה וההומור' — כי אכן מצא במלכיאל תכונותיו הוא.

היה ער לכל דבר ציבורי, לאומי, ולא היה נרתע מסכנה. ביום הכיפורים תש"ד ירד אל הכותל המערבי, כדי להשתתף בהפגנה הדתית הבלתי-ליגאלית של תקיעת השופר ושירת 'התקוה'. הוא נאסר יחד עם חבריו והובל ל'קישלה'. ביומנו ציין: 'צעדתי כפושע, מוקף משני הצדדים שוטרים בריטיים'...

הוא רחש הערצה עמוקה להתישבות העובדת. בחופשת הקיץ שנת תש"ד נסע לכפר-וארבורג לבן-דודו, לעזור לו בעבודת המשק, ולאחר מכן כתב, שלמד להכיר את המשק החקלאי והוא רואה את עצמו מתאים לו 'הן בגוף והן ברוח'...

בחודש יולי 1945 יצא לשפיים, מטעם הגימנסיה, לחודש עבודה, והעבודה בקטיף השביעה אותו רצון.

לשנת השירות נשלח כנוטר לבית-השיטה ומשם היה יוצא לשמירה על בריכות הדגים במסילות. כשהיה בא מדי פעם לחופשה הביתה וההורים שאלוהו לסיבת קימוצו בדיבור, ענה: 'למדתי את תורת השתיקה מהדגים שאני שומר עליהם'. בטירת-צבי בילה רק שבועיים ולפני סיום השנה יצא לטיול בגליל העליון והתחתון, ולסיור מטעם חי"ש. היה עולה הרים ויורד גבעות, מתפעל מהנוף ומצלמו.

הוא הוקיר את הדת, והרגשה עילאית אפפה אותו כאשר נשלח בשנת השירות שלו ממסילות לעזרת טירת-צבי. המזכרת היחידה ששמר לו היתה 'קאפעלע' (כיפה) סרוג, מלאכת יד.

[217]

אחד אחד

הדאגה ליקרים לו היתה טבועה באופיו ומרחוק היה שולח את אוהרותיו. במכתבו מאפריל 1947: '... ביחס למצב בעיר, אצלכם, חששתי מאוד שימי מצור קשים נכוננו לכם, ועודני חושש, וודאי גם אתם. אנא שמרו על עצמכם'...

באבגוסט 1947, בגמר שנת השירות, נרשם באוניברסיטה העברית בפאקולטה למדעי הטבע (פיסיקה ומתימטיקה). בארגון 'עקיבא', קן ירושלים, היה עורך עתון-קיר ומרצה כל ליל שבת על נושאים תנ"כיים.

שבוע אחרי הכרזת האומות המאוחדות כבר עמד לשירות העם ולצו מפקדיו. יומיים לפני פעולתו האחרונה בא הביתה ללילה אחד, גילה לאב את מספר הטלפון של העמדה והוסיף: 'אם יש לכם צורך דחוף בקריאה טלפונית השתמשו בו, אך אל תזכרוהו בעל-פה'...